

Råd vid utbrott av skabb inom kommunal vård och omsorg

För att framgångsrikt stoppa smitta krävs rutin för kartläggning, diagnostik, samordnad behandling och rengöring/sanering samt uppföljning. Samverkan mellan verksamhetsansvarig, medicinskt ansvarig sjuksköterska och behandlande läkare är viktig.

Kartläggning

Lista alla exponerade personer på boendet samt personal på den avdelning där skabb har diagnostiserats. Notera eventuella symtom och varaktigheten av dessa.

Diagnostik

Inspektera samtliga personer på boendet samt personal som vårdat dem, oavsett om de har symtom eller inte. Nyttillkommen klåda med hudförändringar inger stark misstanke om skabb. Primärvårdsläkare kopplad till boendet bör involveras. Hudläkare kan behöva konsulteras

Behandling

Behandling och sanering/rengöring samordnas för att minska risken för återsmitta. Behandling bör vara ordinerad av läkare och kan ges i en eller två behandlingsomgångar. Tenutex® smörjs på hela hudkostymen. Se patientinformation på sidan 3.

Efter behandling kan det ta 2 – 4 veckor innan klådan försvinner. Behandla med klådstillande samt lokal steroid (grupp III) morgon och kväll i en vecka, sedan trappa ner.

Hos boende som diagnostiserats med skabb behandlas även anhöriga eller andra personer som haft nära fysisk kontakt med den smittade. För personal som diagnostiserats med skabb behandlas även familjemedlemmar/nära kontakter.

Vid smitta i vården rekommenderas att arbetsgivaren tar ansvar för sin personal och bistår med läkemedel. Företagshälsovården kan ibland vara behjälplig. Under behandlingsdygnet kan personalen inte arbeta eftersom basala hygienrutiner inte kan följas (ny insmörjning efter varje handrengöring).

Huvudprocess Hud	Ansvarig Adriana Herrera Gonzales	Processledare Adriana Herrera Gonzales	Sida 1 av 3
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-5245	Godkänt datum 2016-08-26	Version 6.0

Rengöring/sanering

Den boende bör vistas på enkelrum fram till behandlingen genomförs. Personalen ska tillämpa basala hygienrutiner och dessutom använda handskar och engångsrock med lång ärm och mudd vid vårdkontakt samt vid kontakt med säng, sängkläder och kläder.

Allt som patienten har haft nära kroppskontakt med behöver saneras. Tvätta alla lakan, handdukar och kläder. Tvätt sorteras i säck på rummet, läggs direkt i tvättmaskinen och tvättas i 60° eller i så hög temperatur som kläderna tål. Kontaminera inte ytor där ren tvätt ska läggas. Rengör liftbälten och andra patientnära hjälpmedel. Det som inte kan tvättas, exempelvis ytterkläder, skor och textilklädda möbler, vädras eller packas i plastpåsar minst 3 dygn, helst 5 dygn. Avfall hanteras som vanligt.

Vid eventuell ambulanstransport informeras ambulanspersonal. Vid sjuktransport med taxi bör omvårdnadspersonal medfölja.

Följ städträden i Vårdhandboken och städa med vanligt rengöringsmedel och noggrann mekanisk rengöring.

Efter avslutad behandling och dusch, ge patienten rena kläder och sängkläder. Därefter gäller vanliga basala hygienrutiner.

Uppföljning

Var uppmärksam på fall av nytillkommen klåda samt klåda som kvarstår mer än 4 veckor efter behandling. Om 10 veckor förflutit och inga nya fall tillkommit bedöms utbrottet vara över.

Huvudprocess Hud	Ansvarig Adriana Herrera Gonzales	Processledare Adriana Herrera Gonzales	Sida 2 av 3
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-5245	Godkänt datum 2016-08-26	Version 6.0

Patientinformation Skabb

Skabb är en kliande och smittsam hudåkomma som orsakas av ett litet kvalsterdjur som är cirka 0,4 mm stort. Kvalstret har förmågan att gräva ner sig i hudens yttersta hornlager och bilda ”gångar”.

De vanligaste områdena där man finner dessa gångar är mellan fingrarna, vid handledernas insida, hos män ofta på könsorganen och hos kvinnor kring bröstvårtorna.

Skabb smittar vanligen mellan människor vid nära hudkontakt. Att smittas genom ex. handslag, sängkläder, handdukar eller klädesplagg är mindre vanligt.

Vid förstagångssmitta tar det upp till 6 veckor innan klådan börjar. Vid upprepad smitta kommer klådan omedelbart. Klådan kan bli besvärlig, oftast på kvällen och nattetid.

Behandling sker med Tenutex liniment.

Om skabb uppträder i en familj ska hela familjen och deras nära kontakter behandlas samtidigt.

Efter behandlingen har många patienter kvarstående klåda upp till en månad. Klådan beror på eksem som skabben orsakat och irritation efter behandlingen.

Behandla dig så här

- 1 Tvätta kroppen grundligt. Torka väl.
- 2 Applicera och massera, utan att gnida för kraftigt, Tenutex liniment omsorgsfullt över hela kroppen och huvud (50-60 gram). Glöm inte att smörja in fotsulor, tår och fingrar. Om du tvättar händerna måste du smörja in dem efteråt. Smörjning upprepas igen efter 12 timmar.
- 3 Ett dygn (24 timmar) efter första smörjningen tvättas hela kroppen. Byt alla kläder som använts, sänglinne, handdukar och badlakan. Använda kläder tvättas vid högsta möjliga temperatur eller vädras 2-3 dygn.
Kvalsterdjur kan leva utanför huden upp till 3 dygn.
Glöm inte att vädra skor och andra kläder som inte går att tvätta.
Förskolebarn skall vara hemma ett dygn i samband med behandling.
- 4 Efter 7 dagar kan behandlingen upprepas på samma sätt om din läkare bedömer att det är nödvändigt.

Huvudprocess Hud	Ansvarig Adriana Herrera Gonzales	Processledare Adriana Herrera Gonzales	Sida 3 av 3
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-5245	Godkänt datum 2016-08-26	Version 6.0